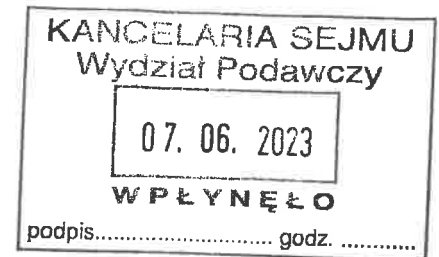

Warszawa, dnia 6 czerwca 2023 r.

PAŃSTWOWA KOMISJA
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
WYKORZYSTANIU SEKSUALNEMU
MAŁOLETNICH PONIŻEJ LAT 15

DPI/1/OP/2023/MK

SECRETARIAT Z-CY SZEFA KCS

L.dz. 15.178.288.2023

Data wpływu 7.06.2023

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.114.12.2023
Data wpływu 7.06.23o.

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 maja 2023 r., nr SPS-WP.020.114.5.2023 dotyczące przedstawienia przez Państwową Komisję opinii w sprawie *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* zw. dalej: projektem, Państwowa Komisja przedstawia, co następuje.

Opinia Państwowej Komisji nie odnosi się do wszystkich aspektów analizowanego projektu ustawy, lecz do wybranych zagadnień problemowych i systemowych, pozostających w uprawnionym zainteresowaniu Państwowej Komisji.

Jak wskazano w uzasadnieniu opiniowanego projektu, jego zasadniczym założeniem była potrzeba „podwyższenia standardów uczestnictwa małoletnich w procedurach sądowych, wzmocnienia ich ochrony, w tym systemowej ochrony przed skrzywdzeniem oraz podwyższenia poziomu poszanowania praw osób z niepełnosprawnością”. Projekt przewiduje między innymi zmianę terminologii – zamiast obecnie obowiązującego terminu „kurator” proponuje się określenie „representant dziecka”, dookreśla obowiązki reprezentanta dziecka, w tym obowiązki względem dziecka. Przewiduje również wprowadzenie przepisów, które znacznie skróciłyby czas oczekiwania na wyznaczenie kuratora przez sąd opiekuńczy. Ponadto wprowadza nowe zasady przyznawania wynagrodzeń reprezentantom dziecka i ich wysokość.

Powyższe zmiany – co do zasady ocenione przez Państwową Komisję pozytywnie – nie zabezpieczają jednak w wystarczającym stopniu praw małoletniego pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

W wystąpieniu z dnia 1 lutego 2022 r., skierowanym do Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego (znak: PRZ 3/2022), Państwowa Komisja zwróciła uwagę na potrzebę wprowadzenia przepisu, który zobowiązywałby organ procesowy do ustanowienia obligatoryjnej profesjonalnej pomocy adwokata bądź radcy prawnego dla małoletniego pokrzywdzonego przestępstwem seksualnym, niezależnie kto jest sprawcą przestępstwa.

W aktualnym stanie prawnym jedynie w sprawach, w których podejrzanym lub oskarżonym jest jedno z rodziców, pokrzywdzone dziecko obligatoryjnie reprezentowane jest przez kuratora, którym powinien być ustanowiony adwokat lub radca prawny. W pozostałych zaś sprawach małoletni pokrzywdzony reprezentowany jest przez rodziców albo osobę, pod której stałą pieczęą pozostaje.

Państwowa Komisja podtrzymuje stanowisko, że takie rozwiązanie nie zapewnia odpowiedniego poziomu reprezentacji małoletniego w postępowaniu karym. Ograniczenie profesjonalnej pomocy wyłącznie do pokrzywdzonych przestępstwami popełnionymi przez rodziców jest nieuzasadnione i jest przejawem nierównego traktowania małoletnich pokrzywdzonych.

Zauważyć należy, że bardzo często sprawcami przestępstw na tle seksualnym wobec dzieci są osoby najbliższe dla ich rodziców, np. partnerzy, członkowie ich rodzin. W sytuacji pokrzywdzenia dziecka przez osobę najbliższą dla rodzica, może zachodzić konflikt interesów, bowiem każde z rodziców może odmiennie oceniać dobro dziecka w aspekcie wykonywania praw pokrzywdzonego w procesie karnym. Jeden z przedstawicieli ustawowych małoletniego może podejmować kroki zmierzające do uzyskania wyroku skazującego, drugi zaś rodzic, któremu także służy prawo do wykonywania praw małoletniego, może na przykład zmierzać do ugodowego zakończenia sporu i w takich właśnie krokach upatrywać dobro dziecka.

Profesjonalny pełnomocnik zapewnia dziecku wsparcie procesowe i dostępność do organów wymiaru sprawiedliwości. W doktrynie wskazuje się, że głos profesjonalnego pełnomocnika w procesie jest słyszalny lepiej niż głos innych osób. Udział fachowego podmiotu jest szczególnie ważny w sprawach, w których małoletni pokrzywdzony jest jednocześnie świadkiem. Wymagają tego w szczególności skomplikowane zagadnienia związane z pouczeniem o prawie do odmowy składania zeznań czy odpowiedzi na poszczególne pytania. Pomoc specjalisty znającego procedury znacznie ułatwia wykonywanie czynności z udziałem dzieci, chroniąc je przed wtórną wiktymizacją¹.

Problematyka dotycząca usytuowania pokrzywdzonych będących dziećmi w postępowaniu karnym jest przedmiotem szczególnej uwagi organów międzynarodowych. W Wytycznych Komitetu Ministrów w sprawie wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dziecku z dnia 17 listopada 2010 r., które kompleksowo, z uwzględnieniem orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), odnoszą się do kwestii związanych z kontaktami dzieci

¹ O. Trocha, 4. *Wpływ na postępowanie w sprawie - prawo do reprezentacji* [w:] *Dziecko uczestniczące w postępowaniu karnym*, red. L. Mazowiecka, Warszawa 2015.

z wymiarem sprawiedliwości, wskazuje się, że dzieci powinny mieć prawo do doradztwa prawnego i przedstawicielstwa ustawowego w ich własnym imieniu w postępowaniach, w których istnieje lub może istnieć konflikt między interesem dziecka a interesem rodziców lub innych zaangażowanych stron. Dzieci powinny mieć dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej na takich samych warunkach, jak osoby dorosłe, lub na warunkach łagodniejszych. Prawnicy reprezentujący dzieci powinni być przeszkoleni w dziedzinie praw dziecka i kwestii powiązanych oraz powinni dysponować odpowiednim poziomem wiedzy w tym zakresie, przechodzić ustawiczne, szczegółowe szkolenia i powinni umieć porozumiewać się z dziećmi na ich poziomie zrozumienia. Należy zagwarantować odpowiednie przedstawicielstwo i prawo do bycia reprezentowanym niezależnie od rodziców, szczególnie w postępowaniach, w których domniemanymi sprawcami są rodzice, członkowie rodziny lub opiekunowie.

W ocenie Państwowej Komisji kwestia reprezentacji małoletniego pokrzywdzonego w procesie karnym wymaga wprowadzenia nowych rozwiązań, które w sposób pełny zapewniałyby dziecku należyłą ochronę. Tymczasem przedstawione w projekcie propozycje zmiany przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie prowadzą do stworzenia nowych, odmiennych od tych, które już obowiązują, zasad reprezentacji dziecka pokrzywdzonego przestępstwem w postępowaniu karnym. Zachowują dotychczasowe przesłanki powołania kuratora, wynikające z art. 51 § 2 k.p.k. w zw. z art. 98 § 2 pkt 2 k.r.o. w zw. z art. 98 § 3 k.r.o. i w zw. z art. 99 k.r.o., a mianowicie: pozostawanie dziecka pod władzą rodzicielską, niemożność reprezentowania dziecka przez żadnego z rodziców, w końcu w szczególnej sytuacji, gdy podejrzanym (oskarżonym) o popełnienie przestępstwa jest jedno z rodziców.

Zgodnie z niezmiennym stanowiskiem Państwowej Komisji przedstawionym w pierwszym Raporcie², z uwagi na specyfikę przestępstw seksualnych na szkodę dziecka, w każdej sprawie, niezależnie od osoby sprawcy, konieczne jest zapewnienie małoletniemu profesjonalnej pomocy (rekomendacja nr 5). Brak rozwiązań w tym obszarze, należy ocenić negatywnie.

Państwowa Komisja zwraca uwagę, że na gruncie obowiązujących przepisów procedura wyznaczania kuratora kolizyjnego dla małoletniego pokrzywdzonego jest niejednolita. Powyższe wynika między innymi z tego, że do instytucji kuratora stosuje się unormowania wynikające zarówno z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jak i Kodeksu postępowania karnego. Część prokuratorów na gruncie przepisów Kodeksu postępowania karnego w ogóle nie dostrzega potrzeby występowania do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wyznaczenie

²udostępnionym w lipcu 2021 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Komisji <https://pkdp.gov.pl/baza-wiedzy/raporty-komisji/>

kuratora dla małoletniego pokrzywdzonego, mimo istnienia do tego przesłanek wynikających z przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Kolejnym problemem jest opieszałość w kierowaniu takiego wniosku do sądu. Zdarzają się bowiem sytuacje, że wniosek o ustanowienie kuratora zostaje złożony tuż przed przeprowadzeniem czynności z udziałem dziecka (np. przed jego przesłuchaniem), a nawet po postawieniu zarzutów sprawcy. Praktyka Państwowej Komisji pokazuje, że w części spraw kurator procesowy ustanawiany jest dopiero na etapie po sporządzeniu nieprawomocnej decyzji końcowej. Problem ten jest niestety ciągle aktualny i nie ma charakteru jednostkowego.

Zdaniem Państwowej Komisji konieczne jest wprowadzenie takich zmian w polskim systemie prawnym, które w sposób jasny określałyby całą procedurę ustanawiania kuratora dla małoletniego pokrzywdzonego przestępstwem. Wydaje się, że ze względu na specyfikę postępowania karnego, w którym istotne znaczenie ma szybkość podejmowanych działań, organem właściwym do ustanawiania kuratora powinien być sąd karny działający na podstawie przepisów tylko i wyłącznie jednej ustawy.

Projekt ustawy przewiduje (projektowany art. 99^{2a} k.r.o.), że nad działalnością reprezentanta dziecka czuwa sąd opiekuńczy, zaznajamiając się na bieżąco z jego działalnością. Sąd opiekuńczy może zobowiązać reprezentanta dziecka do przedstawienia wyjaśnień we wszelkich sprawach należących do zakresu działalności reprezentanta dziecka oraz przedstawiania dokumentów związanych z jego działalnością. Projekt ustawy nakłada na reprezentanta dziecka obowiązek składania sądowi opiekuńczemu w wyznaczonych terminach, nie rzadziej niż co dwa miesiące, sprawozdania dotyczącego jego działalności, w szczególności o dokonywanych wszelkich czynnościach łączących się ze sprawą, również w zakresie zaskarżenia i wykonania orzeczenia.

Proponowany stały nadzór sądu opiekuńczego nad działalnością reprezentanta dziecka Państwowa Komisja co do zasady ocenia pozytywnie. Podkreśla przy tym, że nadzór sądu opiekuńczego powinien być tak zorganizowany, aby sąd uzyskiwał regularne i rzeczywiste dane o sposobie reprezentowania dziecka w postępowaniu karnym i jego wynikach, a więc, aby kontrola ze strony sądu była realna. Sąd opiekuńczy nie może ograniczać się jedynie do odbierania samych wyjaśnień i sprawozdań od reprezentanta dziecka. Chodzi o to, aby nadzór był rzeczywisty, a nie formalny. Na chwilę obecną trudno ocenić, czy zaproponowany sposób nadzoru nad działalnością reprezentanta dziecka, bez - na przykład wglądu do akt postępowania karnego, umożliwi wykrycie nieprawidłowości w reprezentowaniu dziecka w postępowaniu karnym.

Zdaniem Państwowej Komisji w przypadku, gdy dochodzi do zagrożenia dobra małoletniego pokrzywdzonego w postępowaniu karnym poprzez niewłaściwą jego reprezentację, prokurator lub sąd karny (w zależności od etapu postępowania) nie mogą pozostać biernymi. Dlatego też prokurator oraz sąd powinni czuwać nad należytą reprezentacją dziecka, i w razie bezczynności kuratora (reprezentanta dziecka) lub wadliwości jego działania, zawiadomić o tym fakcie sąd opiekuńczy.

Państwowa Komisja pozytywnie ocenia nowelizację przepisu art. 216¹ k.p.c., która wprowadza wyższe standardy wysłuchania dziecka w postępowaniu cywilnym, zbliżone do standardów przesłuchania małoletnich w postępowaniu karnym (art. 185a i nas. k.p.k.).

Z aprobatą należy odnieść się również do propozycji, aby adwokat lub radca prawny, o którym mowa w art. 99¹ § 1 k.r.o. był wyznaczany z listy reprezentantów dziecka (projektowany art. 583¹ § 2 k.r.o.). W swoim pierwszym Raporcie, Państwowa Komisja zarekomendowała utworzenie list adwokatów i radców prawnych, którzy będą się specjalizować w ochronie praw dziecka (rekomendacja nr 8). Sąd właściwy do ustanowienia kuratora (reprezentanta) dla małoletniego pokrzywdzonego winien ze szczególną wnikliwością badać kwalifikacje kandydata na kuratora (reprezentanta) dziecka, szczególnie w kontekście gwarancji należytego wykonywania praw pokrzywdzonego. Jak wynika z uzasadnienia³ projektu ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1146) wprowadzającego art. 99¹ k.r.o., intencją ustawodawcy było, aby kuratorem dziecka co do zasady zostawał jedynie adwokat lub radca prawny, ale nie każdy, lecz jedynie ten, który ukończy odpowiednie szkolenia dotyczące zasad reprezentacji dziecka, jego praw lub potrzeb, ewentualnie wykazywać będzie szczególną znajomość spraw dotyczących dziecka rodzajowo odpowiadających sprawie, w której istnieje potrzeba ustanowienia kuratora.

Od początku przyjęcia tej regulacji zwracano uwagę, że trudno będzie wybrać sądowi osobę kuratora spośród adwokatów lub radców prawnych mających doświadczenie w jakimś konkretnym rodzaju spraw, gdyż nie są prowadzone takie rejestry ani sądy rodzinne takich danych nie gromadzą, bo nie mają do tego ani podstawy prawnej, ani możliwości fizycznych i technicznych. Zwracano również uwagę, że z przepisu art. 99¹ § 1 k.r.o. nie wynika, o jaki konkretnie rodzaj szkoleń chodzi i jakie podmioty są uprawnione do ich prowadzenia, co może stwarzać pole do nadużyć⁴.

³ VIII kadencja, druk sejm. Nr 3295, Zmiana ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

⁴ P. Wicherek [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, red. M. Fras, M. Habdas, Warszawa 2021, art. 99(1).

Dlatego również propozycję doprecyzowania przez Ministra Sprawiedliwości kwestii szkoleń należy ocenić pozytywnie (projektowany art. 583¹ § 3 k.p.c.).

Gwarancją pełnej ochrony praw pokrzywdzonych dzieci jest nie tylko profesjonalizm osoby wyznaczonej na kuratora procesowego, a także – co bardzo ważne, szybkość rozpoznania wniosku przez sąd. Dlatego z aprobatą należy odnieść się do propozycji dodania do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego art. 583¹ § 1, zgodnie z którym „wniosek o wyznaczenie reprezentanta dziecka, o którym mowa w art. 99 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy rozpoznaje niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia wpływu wniosku” oraz zobligowania prokuratora do występowania niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni, do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wyznaczenie reprezentanta dla małoletniego pokrzywdzonego (projektowany art. 51 § 2a k.k.).

We wspomnianym wcześniej pierwszym Raporcie, Państwowa Komisja rekomendowała konieczność ustanawiania kuratora dla małoletniego pokrzywdzonego już w początkowej fazie postępowania przygotowawczego (rekomendacja nr 6) oraz wskazała na potrzebę rozpoznania przez sąd opiekuńczy wniosku złożonego przez prokuratora w trybie pilnym, tj. w terminie 3 dni (rekomendacja nr 7).

Aktualnie czas oczekiwania na wyznaczenie kuratora przez sąd opiekuńczy jest długi i niejednokrotnie znacznie przekracza określony przez ustawodawcę możliwy czas trwania postępowania przygotowawczego⁵. Dlatego też, zdaniem Państwowej Komisji, zachodzi pilna potrzeba wprowadzenia takich rozwiązań w polskim systemie prawnym, które pozwolą rozpoznać wniosek prokuratora w jak najkrótszym czasie.

Powyższe rekomendacje były przedmiotem wystąpienia Państwowej Komisji z dnia 19 maja 2022 r., skierowanego do Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego (znak: PRZ 37/2022).

Państwowa Komisja podkreśla, że obowiązek ustanowienia kuratora w miejsce jednego z rodziców, jeżeli podejrzanym lub oskarżonym w danej sprawie jest drugie z rodziców, istnieje bez potrzeby ustalania, czy dobro pokrzywdzonego dziecka tego wymaga. Nieistotne jest także, czy drugi z rodziców, przeciwko któremu nie jest prowadzone postępowanie karne, mógłby w należyty sposób reprezentować interesy dziecka w tym postępowaniu. Proponowany przez projektodawców (i rekomendowany przez Państwową Komisję) termin 3 dni na rozpoznanie wniosku w trybie art. 99 k.r.o. jest zatem realny. Takie rozwiązanie pozwoliłoby skrócić czas

⁵ Zgodnie z art. 310 § 1 k.p.k. śledztwo powinno być ukończone w ciągu 3 miesięcy.

trwania postępowania przygotowawczego i jednocześnie zapewniłoby małoletniemu pokrzywdzonemu opiekę kuratora już przy pierwszych czynnościach procesowych.

Należy równocześnie zastanowić się, czy nie lepszym rozwiązaniem byłoby jednak powierzenie tej kompetencji sądowi karnemu. Byłoby to rozwiązanie usprawniające tok postępowania.

Państwowa Komisja także pozytywnie ocenia propozycje zmian do Kodeksu karnego wykonawczego – art. 4 projektowanej ustawy, polegające na zawiadomianiu z urzędu pokrzywdzonego o opuszczeniu przez skazanego zakładu karnego, w przypadku spraw o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub określone w rozdziale XXV Kodeksu karnego.

Odnosząc się pozytywnie do propozycji z art. 5 projektu, który stanowi, że sędzia orzekający w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego powinien cyklicznie uczestniczyć w szkoleniach i doskonaleniu zawodowym, Państwowa Komisja zauważa, że rekomendowała analogiczne rozwiązania w odniesieniu do sędziów orzekających w sprawach o przestępstwa o charakterze seksualnym wobec dzieci (rekomendacja nr 11). Niezwykle delikatny charakter postępowań z udziałem małoletnich pokrzywdzonych wymaga posiadania przez sędziów orzekających w sprawach karnych odpowiedniej wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzenia czynności z udziałem dzieci. Dlatego, w ocenie Państwowej Komisji, projektowany przepis należy uzupełnić o szkolenia dla sędziów prowadzących przesłuchania w trybie art. 185a-c k.p.k.

Projekt przewiduje zmianę przepisów ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 31). Biorąc pod uwagę przedmiot proponowanej nowelizacji, a także dużą ilość zmian, które wprowadza, w ocenie Państwowej Komisji, należałoby rozważyć przygotowanie projektu nowej ustawy kompleksowo regulującej ochronę małoletnich pokrzywdzonych. Państwowa Komisja zauważa, że przedstawione w art. 7 projektu propozycje zakładają zmianę tytułu ww. ustawy, co w konsekwencji znacznie rozszerza jej zakres przedmiotowy i podmiotowy. Co więcej, proponowane zmiany przewidują nie tylko nowelizację szeregu obowiązujących przepisów, ale także dodanie aż pięciu nowych rozdziałów, z których każdy stanowi istotny element systemu ochrony małoletnich przed wszelkimi formami przemocy.

Propozycje zmian dotyczące określenia standardów ochrony małoletnich, analizy zdarzeń, w wyniku których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkich obrażeń ciała, czy też stworzenia krajowego planu przeciwdziałania przemocy na szkodę osób małoletnich oraz krajowego planu przeciwdziałania przestępstwom przeciwko wolności seksualnej

i obyczajności na szkodę osób małoletnich niewątpliwie zasługują na uwagę. Zastrzeżenia jednak budzi, czy zaproponowane zmiany powinny znaleźć się w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, której głównym celem jest przecież poddanie sprawców przestępstw seksualnych kontroli, nawet po odbyciu przez nich orzeczonych kar.

W ramach jednego z dodatkowych rozdziałów, który miałby się znaleźć w powyższej ustawie (rozdział 4a zatytułowany: „Ocena ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej na szkodę osoby małoletniej”) proponuje się dodanie art. 22a, zgodnie z którym:

„⁶W sprawach o przestępstwa wymienione w art. 199-200b Kodeksu karnego oraz art. 202 Kodeksu karnego, organ prowadzący postępowanie karne zasięga opinii biegłego seksuologa, psychiatry oraz psychologa w celu ustalenia czy zachodzi ryzyko ponownego popełnienia przez oskarżonego tego rodzaju przestępstwa.

2. W sporządzonej opinii biegli wskazują czy u oskarżonego występują zaburzenia preferencji seksualnych lub zaburzenia psychiczne oraz czy zachodzi konieczność korzystania przez niego z terapii lub innych form leczenia, a jeśli tak określają ich rodzaj.”

Nie wiadomo, dlaczego wnioskodawcy ograniczyli stosowanie ww. przepisu do art. 199-200b k.k. i art. 202 k.k., z pominięciem chociażby art. 197 § 3 pkt 2 k.k., skoro w rozumieniu ustawy przestępczość na tle seksualnym obejmuje przestępstwa przeciwko wolności seksualnej wymienione w rozdziale XXV k.k., z wyłączeniem przestępstw określonych w:

- 1) art. 201 k.k., chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego;
- 2) art. 202 § 1 k.k.;
- 3) art. 202 § 3 k.k. polegających na prezentowaniu treści pornograficznych związanych z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem;
- 4) art. 202 § 4a k.k.;
- 5) art. 202 § 4b k.k. polegających na przechowywaniu lub posiadaniu treści pornograficznych przedstawiających wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej;
- 6) art. 202 § 4c k.k.;
- 7) art. 204 § 1 i 2 k.k., chyba że zostały popełnione na szkodę małoletniego.

Niewątpliwie z punktu widzenia skuteczności prowadzonej resocjalizacji, wprowadzenie obowiązku szacowania ryzyka ponownej przestępczości jest - zdaniem

⁶ brak zaznaczenia ust. 1.

Państwowej Komisji, w pełni uzasadnione. Konsekwencją ustalenia ryzyka powrotu do przestępstwa powinno być każdorazowo podjęcie odpowiednich działań i interwencji korekcyjnych wobec sprawcy.

W ocenie Państwowej Komisji rozwiązaniem właściwszym byłoby wprowadzenie do Kodeksu postępowania karnego obowiązku badania psychiatrycznego i seksuologicznego każdego sprawcy przestępstwa seksualnego na szkodę dziecka (rekomendacja nr 14). Obligatoryjne opiniowanie z zakresu seksuologii i psychiatrii pozwoliłoby na zastosowanie wobec sprawcy adekwatnych środków karnych i zabezpieczających, a także byłoby pomocne przy kwalifikowaniu skazanego do odpowiedniego oddziału jednostki penitencjarnej.

Końcowo Państwowa Komisja wyraża aprobatę dla propozycji umieszczenia w projekcie definicji *działalności*, o której mowa w art. 7 pkt 2. Szczegółowe określenie zakresu i jej form pozwala na identyfikację wszystkich osób, które powinny być obligatoryjnie sprawdzone przez potencjalnego pracodawcę w rejestrach wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym. Co istotne doprecyzowanie terminu *działalność* doprowadzi, zdaniem Państwowej Komisji, do usunięcia dotychczasowych wątpliwości interpretacyjnych w zakresie stosowania art. 21 ww. ustawy. Potrzebne wydaje się także wprowadzenie obowiązku przedłożenia informacji z rejestru karnego przez osobę, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do działalności związanej z szeroko rozumianą opieką nad dziećmi.

Niezależnie od uwag dotyczących reprezentacji małoletnich pokrzywdzonych, Państwowa Komisja co do zasady pozytywnie odnosi się do przesłanego projektu. Z satysfakcją przyjmuje także te zaproponowane rozwiązania, które w istocie stanowią realizację części uprzednio przedstawionych przez Komisję rekomendacji.

Powyższe uwagi Państwowa Komisja przekazuje stosownie do art. 4a pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Z poważaniem

Zastępca Przewodniczącego
Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania
wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15

Andrzej Nowarski